

da den mener, at det ikke er tilstrækkeligt at give lån til at skabe nyproduktion, hvis man ikke samtidig over en årrække skaffer hjælpepersonale, indtil der lokalt er uddannet tilstrækkeligt personale. Er en sådan kombination forsøgt, eller har u-landene ikke været interesseret deri?

Svar:

Der har ikke i forbindelse med de hidtidige leverancer under låneaftalerne været fremsat ønsker fra modtagerlandene om statsligt betalt teknisk bistand som supplement til den finansielle bistand. I enkelte tilfælde er teknikere udsendt af de danske leverandører blevet betalt af låneprovenuet. Kombinationen af teknisk og finansiell bistand på den omtalte måde vil antagelig især være af interesse ved leverance af samlede industrianlæg (såkaldte „turn-key“-projekter); sådanne anlæg vil vanskeligt kunne rummes inden for rammerne af de hidtil ydede lån.

Spørgsmål 6:

Hvordan er lånebetingelserne i Verdensbanken og i Den asiatiske Udviklingsbank i sammenligning med de danske betingelser?

Svar:

Verdensbanken yder på rent forretningsmæssig basis lån til udviklingslandene såvel som til industrilande. Lånenes forrentning ligger for tiden på 6,5-7 pct. p. a., og løbetiden andrager 15-20 år med en afdragsfri periode på 5 år. En særlig afdeling under Verdensbanken, IDA, har som speciale at lånefinansiere udviklingsprojekter i udviklingslande. Disse lån er rentefri, men der opkræves et årligt administrationsgebyr på $\frac{3}{4}$ pct.; lånetiden kan være op til 50 år med en afdragsfri periode på 10 år. Lånene ydes som nævnt til gennemførelse af udviklingsprojekter, og der er blevet finansieret omkostninger i lokal valuta op til 30 pct. af låneprovenuet. Til forskel fra de danske lån er IDA-lånene projektbundne, men til gengæld ikke bundne til køb i bestemte lande, bortset fra at der gives producenterne i det pågældende udviklingsland en favørstilling, således at der kan købes i dette land, hvis

priserne ikke er mere end 10-15 pct. over andre landes priser.

De danske lånebetingelser er således væsentligt gunstigere end Verdensbankens almindelige vilkår. IDA-lånene har en fordel fremfor de danske lån ved den længere afdrags tid, som imidlertid er begrundet i, at de fortrinsvis anvendes til infrastrukturinvesteringer (veje, vandforsyning o. lign.), medens de danske lån anvendes til mere direkte produktive investeringer med en kortere afskrivningstid. Til gengæld er de seneste danske lån omkostnings- og rentefrie.

Den asiatiske Udviklingsbank har først i december 1966 påbegyndt sin virksomhed, og der foreligger endnu ikke oplysninger om de nærmere betingelser for bankens udlån.

Spørgsmål 7:

Kan der gives et skøn over, hvor meget den samlede u-landsbistand bliver forøget gennem den udvidede låneramme?

Svar:

En forhøjelse af lånerammen kan næppe forventes at få øjeblikkelig virkning på den samlede udviklingshjælp. For det første vil træk på lånene først finde sted relativt længe efter aftalernes indgåelse, og det er trækkene, der medregnes ved opgørelsen af den samlede bistand. For det andet vil indgåelse af nye låneaftaler på grundlag af den forhøjede beløbsramme også kræve tid, og der vil derfor til stadighed udestå tilsagn om lån, der kan andrage en ret stor del af den disponible del af lånerammen. For det tredje anvendes en del af lånerammen til bidrag til udviklingsbanker, der ydes dels i form af kontantrater, der fordeles over en årrække, dels i form af statsforskrivninger, hvor overførsler af beløbene finder sted på anfordring; og dels i form af garantier, som ikke kommer til udbetaling undtagen under helt ekstraordinære forhold.

Af ovennævnte grunde er det meget vanskeligt at skønne over, hvor meget den samlede bistand i det enkelte finansår vil blive forøget gennem en udvidelse af dispositionsbeløbet fra 300 til 500 mill. kr. Som en tilnærmelse til et sådant skøn kan det imid-